

Naunaitkutakhaq

Pertussis-mut (Aanniarutautaktuq aallanut kalaktuni)

Huna una pertussis-mut aanniarut?

Pertussis (ilihimayauyuklu kalakmut aanniarutimut uuminga whooping cough) aanniarut puvaknut iggiamullu aanniarutinit mammitirakhauyunit.

Hunat aanniarutingit pertussis-mut?

Aanniarutit pertussis-mut ukuat ilauyuknaqhiyut:

- Kitjavyakhutik.
- Kalakhukhutik, mikilraakhuni hivulliqmik angikliyumivluni kalakhukyuakhutik uumingatauk “whoop (tuhaknaqhikpiakhuni kalakhuktuk).”
- Migiaktuq kalakhuruirangami.
- Kalakhukyuakhutik unnukkaangat.

Ukuat aanniarutit aullaqtirpaktut 7-nit 10-nut ubluni inuk aanniarutmut pigaangat imaalu hivitunia aanniarutit pivaktuq 6-nit 10-nut havainiqni. Kihimi inuit aanniarutaiknaqtut pertussis-mit, ilangit inuit, miraannuatluat, aanniarlikpiaktaaktut. Pneumonia-mik aanniarutikaktaaktut kiikilutikluuniit.

Qanuq hiamitpakpa?

Aanniarutinit mammitirakhauyut aanniarutigivagait pertussis-mut hiamitirpaktuq qilamik inukmit inukmut kanitkaangata kahakhutik kakkianit qinakmit iggianganillu inukmit aanniarutikaktumik. Pertussis hiamittaaktuq aallanut kakugunguraangat inukmit aanniarutikaktumit (kalakhuliktinnagit) tikitinnagu pingahuni havainiqni aullaqtirutaanut aanniarutimut naunaittut, imaaluuniit ikayuqtaukpata aanniarutimut tallimani ubluni.

Kina aanniartaakkat?

Kinalikaak aanniarutikaktaaktut pertussis-mik, kihimi angitqiyait aanniarpaktut nutaqqani atauhiqmik ukiunganut tikihimaittunut. Angayughiit nutaqqat, inulrammiit inirniit aanniarutikaktaaktut hiamitirlugulu una pertussis, kihimi mikitqiyamik aanniarutikaktaaktut.

Hunat ikayuutikhat aanniarutimut?

Antibiotics-nik havautituktaaktut ikayuutikhamut pertussis-mit; qilamik anunaikhilutik aanniarutimut ikayuutikhallu pilluagakhat. Munarhiliqiyit ihumaliuqniaqtut kitumik havautikhamik antibiotic-mik ihuatqiyamik ikayuutikhamik aanniarutimut. Ilangit nutaqqat inirniillu hanianiihimayut inungmit aanniarutikaktumik pertussis-mik havautituktukhauyuklu antibiotic-mik. Munarhiliqiyit ikayuqniaqtuq naunaiklugu taimaatut pihimakmagaat. Nutaqqat iniqhihimaittut pitquyauhmayamik pertussis-mnut kauutikhamut kapukhiktughauyut.

Qanuq pertussis-mut aanniarutikangnainiaraluaqqat?

- Kapukhiktughauyut aannairtailinirmut pertussis-mik. Naunaikhimalugit pertussis-mut kapuutikhat ilingnut ilangnullu nutaanguqhimalugit tadjamut.
- Algat uakattaklugit ihuatqiyak aanniarnaittumik. Algat uakattaklugit, kihimi pilluaqlugit kaklakhuruirangata tagjukhutiklu, pitinnagit inirumiklu munarivlutik inunkmik aanniartumik, ikayuutauniaqtuq hiamitirnaittumik aanniarutinik.
- Atuatigihuiqlugit niqikhat, niukkagakhat, higaat niritjutitluuniit, kigutauyautillu.
- Uqaqvigilugit munaqhit kinalikaak inuk iglukni kalalikkat angitqiyaanit hivituniani atauhiqmik havainiqmi.

Humit piniaqqik naunaitkutikhanik?

Apiqqutikhaqaruvit hivayaqlugu Nunangni Munakhiaqarvingmut uvaluuniit Aanniatuliriyikkuni Munaqhi Qaritauyakktuuniit uumunga.

